

РЕЦЕНЗІЯ
на дисертаційну роботу
Дропи Ігора Юрійовича
«Удосконалення систем оплати праці будівельних підприємств»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 051 «Економіка»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

1. Актуальність теми дисертаційної роботи

Сучасний етап розвитку економіки України характеризується глибокими структурними трансформаціями, обумовленими необхідністю подолання наслідків повномасштабної війни, відновлення виробничого потенціалу держави, модернізації інфраструктури та забезпечення стійкого функціонування підприємств реального сектору економіки. У цих умовах будівельна галузь набуває стратегічного значення, оскільки саме вона забезпечує реалізацію масштабних проєктів житлового, промислового, транспортного та соціального будівництва, які формують основу післявоєнної відбудови України.

Водночас ефективність діяльності будівельних підприємств значною мірою визначається якістю управління трудовими ресурсами. Одним із ключових елементів такого управління виступає система оплати праці, яка повинна забезпечувати не лише економічно обґрунтований розподіл фонду оплати праці, а й виконувати мотиваційну, відтворювальну, соціальну та регулюючу функції. У сучасних умовах функціонування будівельних підприємств традиційні підходи до організації оплати праці дедалі більше втрачають свою ефективність через посилення кадрового дефіциту, зміну структури зайнятості, зростання конкуренції за висококваліфікованих працівників, поширення проєктних форм організації праці, необхідність цифровізації кадрових процесів та обмеженість фінансових ресурсів підприємств.

Особливої актуальності набуває проблема формування сучасних моделей винагороди, здатних забезпечити баланс інтересів роботодавця і працівника, створити умови для підвищення продуктивності праці, збереження кадрового потенціалу та забезпечення конкурентоспроможності підприємств будівельної галузі. Саме тому дослідження, спрямовані на удосконалення систем оплати праці із використанням сучасних економічних інструментів, грейдингових технологій, мультифакторних моделей оцінювання трудового внеску та механізмів моніторингу ефективності винагороди, мають не лише теоретичне, а й вагомое практичне значення.

Актуальність обраної тематики підтверджується також тим, що у вітчизняній економічній науці питання організації оплати праці досліджені достатньо широко, однак більшість існуючих підходів сформовано в умовах відносно стабільного функціонування економіки та не враховують сучасних викликів, пов'язаних із воєнним станом, дефіцитом трудових ресурсів, необхідністю реалізації масштабних програм післявоєнного відновлення та цифрової трансформації будівельної галузі. Саме ці обставини зумовлюють потребу у поглибленні

теоретико-методичних засад формування систем оплати праці, адаптованих до сучасних умов господарювання.

Важливо підкреслити, що автор дисертації не обмежився дослідженням окремих аспектів матеріального стимулювання праці, а розглянув систему оплати праці як комплексний елемент соціально-трудова відносин, який поєднує економічні, соціальні, організаційні та управлінські складові. Такий підхід дозволив сформулювати цілісну концепцію удосконалення систем оплати праці будівельних підприємств, що базується на принципах об'єктивності, справедливості, прозорості, результативності та фінансової збалансованості.

Слід позитивно відзначити, що поставлена у дисертації мета логічно випливає з виявлених проблем функціонування сучасних систем оплати праці, а сформульовані завдання повною мірою забезпечують її досягнення. Автор обґрунтовано визначає необхідність переходу від традиційних моделей винагороди до інноваційної мультифакторної системи, яка враховує не лише професійні компетентності працівників, а й цінність робочого місця, результати праці, проектну специфіку будівництва, дефіцитність окремих професій та фінансові можливості підприємства. Такий підхід є цілком обґрунтованим і відповідає сучасним тенденціям розвитку економіки праці та управління персоналом.

Отже, тема дисертаційної роботи є своєчасною, актуальною та має важливе теоретичне і практичне значення. Проведене дослідження відповідає сучасним потребам розвитку економіки праці, спрямоване на вирішення актуального науково-прикладного завдання щодо удосконалення систем оплати праці будівельних підприємств і має суттєве значення для забезпечення ефективного функціонування підприємств будівельної галузі в умовах післявоєнної відбудови економіки України.

2. Зв'язок дисертаційної роботи з науковими програмами, планами і темами

Дисертаційна робота виконана відповідно до основних напрямів науково-дослідної діяльності кафедри економічної теорії, обліку та оподаткування Київського національного університету будівництва і архітектури та органічно інтегрується у тематику наукових досліджень, присвячених проблемам розвитку будівельної галузі, цифровізації управлінських процесів і вдосконалення економічних механізмів функціонування підприємств.

Дослідження виконувалося в межах двох науково-дослідних тем університету: «Діджиталізація обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в системі управління будівельним підприємством в умовах сучасних викликів» (державний реєстраційний номер 0123U102814) та «Формування стратегій сталого розвитку будівельних підприємств в умовах відбудови економіки України: теоретико-методичні, кадрові, інноваційно-інвестиційні, фінансово-економічні, екологічні та організаційно-управлінські аспекти» (державний реєстраційний номер 0125U002873). У межах першої теми здобувачем розроблено методичний підхід до інтегрального оцінювання ефективності систем оплати праці будівельних

підприємств, а в межах другої - інноваційну мультифакторну модель оплати праці персоналу будівельних підприємств.

Важливо, що результати дисертації не лише відповідають зазначеним науковим програмам, а й розвивають їх, поглиблюючи дослідження у сфері економіки праці, компенсаційного менеджменту, мотивації персоналу та організаційно-економічного забезпечення функціонування будівельних підприємств. Такий взаємозв'язок свідчить про належний рівень наукової обґрунтованості теми, її відповідність сучасним пріоритетам розвитку економічної науки та практичним потребам галузі.

3. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій дисертаційної роботи

Дисертаційна робота Дропи Ігора Юрійовича характеризується високим рівнем наукової обґрунтованості сформульованих положень, висновків і практичних рекомендацій, що досягнуто завдяки комплексному використанню сучасних методів наукового дослідження, достатній інформаційній базі, логічній побудові дослідження та належному поєднанню теоретичних і прикладних аспектів розв'язання поставленої наукової проблеми.

Позитивної оцінки заслуговує насамперед чітка логіка дослідження. Автором послідовно визначено актуальність проблематики, сформульовано мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, які перебувають у взаємній відповідності та забезпечують цілісність дисертаційної роботи. Визначена мета – поглиблення теоретико-методичних засад і розроблення організаційно-економічного інструментарію удосконалення систем оплати праці будівельних підприємств – повністю реалізована через вирішення комплексу взаємопов'язаних наукових завдань.

Достатній рівень достовірності отриманих результатів забезпечено використанням широкого спектра загальнонаукових та спеціальних методів дослідження. Автор обґрунтовано застосував методи аналізу, синтезу, систематизації, індукції, дедукції, порівняльного аналізу, статистичного та фінансового аналізу, інтегрального оцінювання, факторно-бального аналізу, матричного моделювання, нормування та графічної інтерпретації результатів. Доцільність використання кожного із зазначених методів логічно пояснюється специфікою вирішуваних наукових завдань, що свідчить про високий рівень методологічної культури здобувача.

Важливо відзначити, що методичний апарат дослідження не обмежується традиційними економіко-статистичними методами. Автором сформовано власний підхід до інтегрального оцінювання ефективності систем оплати праці будівельних підприємств, який ґрунтується на комплексному врахуванні економічних, кадрових, мотиваційних, відтворювальних і фінансових показників. Такий підхід дозволив перейти від аналізу окремих характеристик систем оплати праці до їх комплексної оцінки, що істотно підвищує аналітичну цінність отриманих результатів.

Переконливість наукових положень забезпечується також достатньою інформаційною базою дослідження. У роботі використано законодавчі та нормативно-правові акти України, офіційні статистичні матеріали, результати діяльності будівельних підприємств, міжнародні аналітичні джерела, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, що дозволило автору сформулювати об'єктивну інформаційну основу для проведення дослідження та забезпечити належний рівень достовірності сформульованих висновків.

Особливої уваги заслуговує те, що всі авторські пропозиції логічно випливають із проведеного аналізу. Рекомендації щодо впровадження інноваційної мультифакторної моделі оплати праці, удосконалення організаційно-методичного забезпечення її фінансування та моніторингу, застосування грейдингового підходу до диференціації базової заробітної плати, а також інтегрального оцінювання ефективності систем оплати праці не мають декларативного характеру, а ґрунтуються на результатах комплексних аналітичних досліджень, виконаних автором.

Висновки дисертаційної роботи є логічним завершенням проведеного дослідження, узагальнюють отримані результати та повністю відповідають поставленій меті й визначеним завданням. Вони характеризуються внутрішньою логічною узгодженістю, достатнім рівнем аргументованості та наукової новизни.

Таким чином, наукові положення, висновки й рекомендації, сформульовані у дисертації, є належним чином обґрунтованими, достовірними та підтверджуються результатами проведених теоретичних, методичних і прикладних досліджень.

4. Відповідність змісту і структури роботи вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії

Дисертаційна робота Дропи Ігора Юрійовича за структурою, логікою викладення матеріалу, змістовним наповненням та ступенем опрацювання досліджуваної проблематики повністю відповідає вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка».

Структура роботи є логічною, послідовною та внутрішньо узгодженою. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Побудова роботи забезпечує поетапне розкриття предмета дослідження — від формування теоретико-методичних засад до розроблення прикладних рекомендацій щодо вдосконалення систем оплати праці будівельних підприємств.

У **першому розділі** автором здійснено комплексне дослідження теоретичних засад функціонування систем оплати праці. Значну увагу приділено розкриттю соціально-економічної сутності оплати праці, її місця у системі соціально-трудових відносин, особливостей формування систем винагороди на будівельних підприємствах, а також узагальненню зарубіжного досвіду організації оплати праці. Важливою перевагою цього розділу є не лише критичний аналіз наукових підходів, а й формування власного бачення автора щодо розвитку сучасних систем

винагороди в умовах кадрового дефіциту та післявоєнної відбудови економіки України.

Другий розділ має виражену аналітичну спрямованість. У ньому проведено комплексне дослідження сучасного стану систем оплати праці будівельних підприємств, здійснено аналіз тенденцій розвитку оплати праці у будівельній галузі України, виконано структурно-функціональну діагностику систем винагороди та розроблено методичний підхід до інтегрального оцінювання їх ефективності. Важливою особливістю розділу є використання сучасного економіко-аналітичного інструментарію, що дозволило автору отримати нові науково обґрунтовані результати щодо оцінювання ефективності систем оплати праці.

Найбільш прикладний характер має **третій розділ**, у якому запропоновано інноваційну мультифакторну модель оплати праці будівельних підприємств, розроблено організаційно-методичне забезпечення її впровадження, фінансування та моніторингу, а також обґрунтовано використання грейдингового підходу до диференціації базової оплати праці. Саме у цьому розділі найбільш повно проявляється наукова новизна дисертації, оскільки автор переходить від аналізу існуючих проблем до формування конкретних механізмів їх практичного вирішення.

Слід відзначити високий рівень взаємозв'язку між окремими розділами дисертації. Кожний наступний розділ логічно продовжує попередній, що забезпечує цілісність дослідження та послідовність розкриття поставлених наукових завдань.

Матеріал викладено академічною українською мовою, чітко, логічно та аргументовано. Автор коректно використовує сучасний категоріальний апарат економіки праці, управління персоналом, компенсаційного менеджменту та економіки підприємства, демонструючи високий рівень наукової підготовки.

Загалом зміст дисертації повністю відповідає її назві, поставленим меті, визначеним завданням, об'єкту та предмету дослідження, а структура роботи відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України щодо дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії та забезпечує комплексне розкриття обраної наукової проблематики.

5. Виокремлення провідних наукових інновацій. Оцінка наукової новизни дисертаційної роботи за складовими «удосконалено» та «дістало подальшого розвитку»

Одним із найвагоміших здобутків дисертаційної роботи є належний рівень її наукової новизни. Проведене дослідження не обмежується систематизацією відомих теоретичних положень чи удосконаленням окремих методичних підходів. Автором сформовано комплекс взаємопов'язаних теоретико-методичних, організаційних та прикладних рішень, спрямованих на вдосконалення систем оплати праці будівельних підприємств в умовах сучасних соціально-економічних викликів, кадрового дефіциту та післявоєнного відновлення економіки України.

Позитивно оцінюючи результати дослідження, слід зазначити, що заявлені автором положення наукової новизни мають різний рівень теоретичного

узагальнення, проте всі вони характеризуються логічною завершеністю, достатнім рівнем обґрунтованості та практичною спрямованістю.

Насамперед заслуговує на позитивну оцінку ***удосконалений методичний підхід до інтегрального оцінювання ефективності систем оплати праці будівельних підприємств***, який базується на комплексному врахуванні економічних, соціальних, мотиваційних та кадрових параметрів функціонування системи винагороди. На відміну від існуючих методик, запропонований підхід дозволяє оцінювати ефективність системи оплати праці не лише через показники використання фонду оплати праці або продуктивності праці, а й через рівень мотивації персоналу, соціальної справедливості, кадрової стабільності та результативності використання людського капіталу. Це істотно підвищує аналітичні можливості запропонованого інструментарію та створює методичне підґрунтя для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо вдосконалення компенсаційної політики будівельних підприємств.

Науковий інтерес становить також ***розроблена автором інноваційна мультифакторна модель оплати праці будівельних підприємств***, яка, на відміну від традиційних тарифних підходів, інтегрує систему професійних компетентностей, результативності праці, складності виконуваних робіт, умов їх виконання, кваліфікаційного рівня працівників та фінансових можливостей підприємства. Запропонована модель відображає сучасні тенденції розвитку компенсаційного менеджменту та забезпечує більш гнучкий механізм формування заробітної плати в умовах високої динамічності будівельного виробництва.

Безумовною перевагою дисертації є ***удосконалення організаційно-методичного забезпечення впровадження, фінансування та моніторингу мультифакторної моделі оплати праці***, що дозволяє забезпечити системний характер її практичного використання. На відміну від існуючих рекомендацій, автором сформовано взаємопов'язану систему управлінських процедур, яка охоплює етапи підготовки підприємства до впровадження нової моделі, визначення фінансових джерел її реалізації, систему контролю та моніторингу досягнення запланованих результатів. Це значно підвищує практичну цінність запропонованих рекомендацій.

На окрему увагу заслуговує ***удосконалений грейдинговий підхід до формування рівня оплати праці працівників будівельних підприємств***, який передбачає комплексне оцінювання посад за критеріями складності виконуваних функцій, рівня відповідальності, професійних компетентностей, умов праці та стратегічної значущості окремих категорій персоналу. Запропонований підхід сприяє підвищенню об'єктивності визначення рівня винагороди, забезпеченню внутрішньої справедливості системи оплати праці та створює додаткові стимули для професійного розвитку працівників.

Подальший розвиток отримали ***теоретичні положення щодо економічної сутності системи оплати праці як складної соціально-економічної категорії***, що поєднує економічні, соціальні, мотиваційні та організаційні аспекти функціонування підприємства. На відміну від традиційних трактувань, автор розглядає систему оплати праці як інтегрований інструмент стратегічного

управління людським капіталом будівельного підприємства, що відповідає сучасній концепції сталого розвитку.

Науково обґрунтованим є розвиток *методичних підходів до структурно-функціональної діагностики систем оплати праці будівельних підприємств*, які дозволяють комплексно оцінити рівень реалізації основних функцій заробітної плати, визначити проблемні елементи компенсаційної системи та сформувати інформаційну основу для її подальшого вдосконалення.

Позитивної оцінки заслуговує також *розвиток наукових підходів до оцінювання сучасних тенденцій функціонування систем оплати праці у будівельній галузі України*, що дало можливість виявити ключові фактори трансформації ринку праці, вплив кадрового дефіциту, міграційних процесів, воєнних ризиків та цифровізації управління персоналом на формування сучасних моделей винагороди.

Важливим результатом дослідження є подальший розвиток *науково-практичних положень щодо використання сучасних інструментів мотивації персоналу у системі компенсаційного менеджменту будівельних підприємств*, що дозволило сформувати комплекс рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності використання трудового потенціалу підприємств у сучасних умовах господарювання.

6. Висновок щодо наукової новизни дисертаційної роботи

У цілому наукова новизна дисертаційної роботи полягає у вирішенні важливого науково-прикладного завдання щодо розвитку теоретико-методичних засад та розроблення практичного інструментарію удосконалення систем оплати праці будівельних підприємств.

Сукупність одержаних результатів характеризується внутрішньою логічною єдністю, взаємодоповнюваністю та практичною орієнтованістю. Автором сформовано цілісну концепцію модернізації систем оплати праці, яка поєднує сучасні підходи до оцінювання ефективності винагороди, мультифакторного формування заробітної плати, використання грейдингових технологій, організаційного забезпечення впровадження інноваційних моделей компенсаційної політики та моніторингу їх результативності.

Наукові результати є достатньо аргументованими, відповідають спеціальності 051 «Економіка», не дублюють відомих наукових розробок, мають самостійний характер і можуть бути кваліфіковані як такі, що містять елементи наукової новизни.

7. Теоретичне та практичне значення результатів дисертаційної роботи

Однією з беззаперечних переваг дисертаційної роботи є гармонійне поєднання теоретичної складової дослідження з його практичною спрямованістю. Представлені у роботі наукові результати не обмежуються удосконаленням окремих методичних положень, а формують цілісну концепцію розвитку систем оплати праці будівельних підприємств, адаптовану до сучасних соціально-

економічних умов, особливостей функціонування будівельної галузі та потреб післявоєнного відновлення економіки України.

Теоретичне значення дисертаційної роботи полягає насамперед у розвитку наукових положень економіки праці, економіки підприємства та управління персоналом щодо формування сучасних систем оплати праці в будівельній галузі.

Автором істотно поглиблено наукові уявлення про соціально-економічну сутність оплати праці як фундаментальної категорії соціально-трудових відносин, уточнено її місце у системі управління трудовим потенціалом підприємства, а також обґрунтовано взаємозв'язок між компенсаційною політикою підприємства та ефективністю використання людського капіталу. Важливим теоретичним результатом є запропоноване автором трактування системи оплати праці як комплексного організаційно-економічного механізму, спрямованого не лише на компенсацію витрат праці, а й на реалізацію мотиваційної, стимулюючої, відтворювальної та соціальної функцій заробітної плати.

Суттєве наукове значення має розроблений методичний підхід до інтегрального оцінювання ефективності систем оплати праці будівельних підприємств, який дозволяє комплексно оцінювати результативність функціонування компенсаційної системи з урахуванням економічних, кадрових, соціальних і мотиваційних чинників. Запропонований підхід розширює існуючі методичні засади аналізу систем винагороди та може бути використаний як основа подальших наукових досліджень у сфері економіки праці.

Наукову цінність також становить запропонована інноваційна мультифакторна модель оплати праці, яка поєднує сучасні принципи компенсаційного менеджменту із особливостями функціонування будівельних підприємств. На відміну від традиційних моделей, вона забезпечує інтеграцію показників професійної компетентності працівників, результативності праці, складності виконуваних робіт, рівня відповідальності, умов праці та фінансових можливостей підприємства. Такий підхід розвиває теоретико-методичні засади формування ефективних систем винагороди в умовах нестабільного економічного середовища.

Важливим внеском у розвиток економічної науки є подальший розвиток теоретичних положень щодо використання грейдингового підходу як сучасного інструменту диференціації заробітної плати, що забезпечує підвищення об'єктивності оцінювання посад, внутрішньої справедливості системи винагороди та стимулювання професійного розвитку персоналу.

Отже, результати дисертації розширюють існуючі теоретичні положення економіки праці, формують нові підходи до управління оплатою праці та створюють методологічне підґрунтя для подальших наукових досліджень у сфері компенсаційного менеджменту.

Практична цінність дисертаційної роботи полягає у тому, що запропоновані автором методичні положення та організаційно-економічні рекомендації доведені до рівня практичного використання і можуть бути безпосередньо застосовані в діяльності будівельних підприємств незалежно від форми власності та масштабів господарювання.

Особливу практичну значущість мають:

- методичний підхід до інтегрального оцінювання ефективності систем оплати праці, який може використовуватися керівниками підприємств під час аналізу результативності компенсаційної політики та прийняття управлінських рішень щодо її вдосконалення;
- інноваційна мультифакторна модель оплати праці, спрямована на забезпечення прозорого взаємозв'язку між результатами праці працівників, рівнем їх професійних компетентностей та матеріальним стимулюванням;
- організаційно-методичне забезпечення впровадження, фінансування та моніторингу запропонованої моделі, що дозволяє мінімізувати ризики її практичної реалізації та забезпечити постійне оцінювання ефективності функціонування системи оплати праці;
- грейдингова система визначення базових рівнів винагороди, яка сприяє підвищенню об'єктивності диференціації заробітної плати, оптимізації використання фонду оплати праці та зміцненню кадрової стабільності підприємства.

Практична значущість результатів дисертації підтверджується їх впровадженням у діяльність будівельних підприємств та використанням у навчальному процесі закладу вищої освіти, що засвідчується відповідними актами та довідками про впровадження, наведеними у додатках до дисертаційної роботи. Це свідчить про реальну затребуваність отриманих результатів і можливість їх широкого використання у практиці управління будівельними підприємствами.

Важливо підкреслити, що запропоновані автором рекомендації мають універсальний характер і можуть бути адаптовані до діяльності підприємств інших видів економічної діяльності, у яких існує потреба в удосконаленні систем матеріального стимулювання персоналу.

У цілому результати дисертаційної роботи мають вагоме теоретичне і прикладне значення, характеризуються високим рівнем практичної спрямованості та можуть бути використані органами державної влади, професійними об'єднаннями роботодавців, будівельними підприємствами, консалтинговими структурами та закладами вищої освіти при розробленні сучасних підходів до формування ефективних систем оплати праці.

8. Особистий внесок здобувача та повнота висвітлення результатів дослідження у наукових публікаціях

Дисертаційна робота є завершеним самостійним науковим дослідженням, у якому всі положення наукової новизни, теоретичні узагальнення, методичні розробки та практичні рекомендації належать безпосередньо автору.

Особистий внесок здобувача полягає у формуванні цілісної концепції удосконалення систем оплати праці будівельних підприємств, що ґрунтується на поєднанні сучасних підходів економіки праці, управління персоналом, компенсаційного менеджменту та економіки підприємства. Автором самостійно проведено аналіз сучасного стану систем оплати праці у будівельній галузі, досліджено тенденції розвитку ринку праці, здійснено структурно-функціональну діагностику діючих систем винагороди, розроблено інтегральний підхід до

оцінювання їх ефективності, обґрунтовано інноваційну мультифакторну модель оплати праці, а також сформовано організаційно-методичне забезпечення її впровадження, фінансування та моніторингу.

Особливу цінність становлять результати, що характеризуються науковою новизною та мають авторський характер. Вони логічно пов'язані між собою, утворюють єдину систему наукових положень і підтверджують здатність здобувача самостійно вирішувати складні науково-прикладні завдання у сфері економіки праці та управління підприємствами.

Основні результати дисертаційної роботи повною мірою відображені у наукових працях автора. Публікації охоплюють усі ключові положення дослідження, включаючи теоретичні засади функціонування систем оплати праці, результати аналітичних досліджень, методичні розробки та практичні рекомендації щодо їх удосконалення.

Результати дослідження достатньо апробовані на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, що забезпечило їх професійне обговорення та підтвердило наукову обґрунтованість авторських висновків.

Публікаційна активність здобувача відповідає вимогам, встановленим для дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, а кількість і якість наукових праць є достатніми для повного висвітлення основних результатів проведеного дослідження.

Таким чином, результати дисертаційної роботи належним чином апробовані, оприлюднені у фахових наукових виданнях та повністю відображають зміст дисертації.

9. Зауваження і дискусійні положення дисертаційної роботи

Високо оцінюючи науковий рівень дисертаційної роботи, її теоретичне та практичне значення, слід зазначити окремі положення, які мають дискусійний характер і можуть бути предметом подальших наукових досліджень.

1. У підрозділі, присвяченому дослідженню закордонного досвіду формування систем оплати праці будівельних підприємств, автор ґрунтовно проаналізував особливості компенсаційної політики низки зарубіжних країн. Разом із тим доцільно було б більш детально висвітлити можливості адаптації окремих моделей до сучасних умов функціонування українських будівельних підприємств з урахуванням специфіки національного ринку праці, інституційного середовища та фінансових обмежень.

2. Запропонована інтегральна методика оцінювання ефективності систем оплати праці є достатньо аргументованою та методично завершеною. Разом із тим робота могла б виграти від проведення аналізу чутливості інтегрального показника до зміни вагових коефіцієнтів окремих груп показників. Такий аналіз дозволив би оцінити стійкість запропонованої моделі до зміни зовнішніх та внутрішніх факторів функціонування підприємства.

3. Розроблена автором інноваційна мультифакторна модель оплати праці має значний практичний потенціал. Водночас дисертація лише частково розкриває економічні аспекти оцінювання витрат, необхідних для її впровадження, а також

прогнозування строків окупності відповідних організаційних змін. Більш детальне висвітлення цих питань сприяло б підвищенню практичної цінності запропонованих рекомендацій.

4. Позитивно оцінюючи запропонований грейдинговий підхід до формування системи оплати праці, слід зазначити, що перспективним напрямом подальших досліджень могло б стати обґрунтування механізму інтеграції грейдингової системи із сучасними цифровими HRM-платформами та автоматизованими системами управління персоналом будівельних підприємств.

Наведені зауваження не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи, мають переважно рекомендаційний та дискусійний характер і можуть бути використані автором у подальших наукових дослідженнях.

10.Дотримання вимог академічної доброчесності

За результатами ознайомлення з дисертаційною роботою, науковими публікаціями здобувача та матеріалами перевірки академічної доброчесності підстав стверджувати про порушення принципів академічної етики не вбачається.

Перевірка повного тексту дисертації із застосуванням спеціалізованого програмного забезпечення **StrikePlagiarism** засвідчила високий рівень авторської оригінальності дослідження. Виявлені текстові збіги мають нормативний, термінологічний або загальнонауковий характер, супроводжуються належними бібліографічними посиланнями та не містять ознак академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації результатів дослідження.

Усі положення, що характеризують наукову новизну дисертації, мають самостійний авторський характер. У наукових працях, опублікованих у співавторстві, чітко визначено особистий внесок здобувача, що відповідає вимогам академічної доброчесності та принципам прозорості авторства.

Таким чином, дисертаційна робота виконана з дотриманням вимог академічної доброчесності та відповідає сучасним етичним стандартам проведення наукових досліджень.

11.Оцінка структури, мови і стилю дисертації

Дисертаційна робота характеризується логічною структурою, чіткою внутрішньою побудовою та послідовністю викладення матеріалу.

Матеріал викладено академічною українською мовою із дотриманням вимог наукового стилю. Автор демонструє належний рівень володіння сучасним категоріальним апаратом економіки праці, економіки підприємства та управління персоналом, коректно використовує професійну термінологію, забезпечує логічність викладення матеріалу та аргументованість сформульованих висновків.

Дисертація оформлена відповідно до чинних вимог Міністерства освіти і науки України щодо підготовки дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Структура, обсяг, оформлення таблиць, рисунків, додатків і списку використаних джерел відповідають встановленим нормативним вимогам.

12. Загальний висновок

Дисертаційна робота **Дропи Ігора Юрійовича** на тему «**Удосконалення систем оплати праці будівельних підприємств**» є завершеним, самостійно виконаним науковим дослідженням, у якому вирішено актуальне науково-прикладне завдання щодо розвитку теоретико-методичних засад і розроблення практичних рекомендацій з удосконалення систем оплати праці будівельних підприємств.

За актуальністю теми, рівнем наукової новизни, ступенем обґрунтованості сформульованих положень, теоретичною та практичною цінністю одержаних результатів дисертаційна робота відповідає вимогам ***Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії***, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), а також ***Вимогам до оформлення дисертації***, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 року (зі змінами).

Дропа Ігор Юрійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Рецензент

кандидат економічних наук,
професор кафедри економічної
теорії, обліку та оподаткування
Київського національного
університету будівництва і архітектури

Мирослава ЗІНЧЕНКО

Підпис М.М. Зінченко засвідчую

Вчений секретар Вченої ради КНУБА
к.т.н., доцент

Микола КЛИМЕНКО